EVROPSKA KOMISIJA

Bruselj, 15.6.2010
SEC(2010) 742 konč.

MNENJE KOMISIJE

o obstoju čezmernega primanjkljaja na Danskem

MNENJE KOMISIJE

o obstoju čezmernega primanjkljaja na Danskem

UPORABA PAKTA ZA STABILNOST IN RAST V SEDANJIH KRIZNIH RAZMERAH

1. Trenutno se številne države EU soočajo z javnofinančnim primanjkljajem, ki presega referenčno vrednost 3 % BDP, določeno v Pogodbi. Pogosto izrazito povečanje primanjkljaja in dolga je treba obravnavati ob upoštevanju doslej najhujše svetovne finančne krize in upada gospodarske rasti v obdobju 2008/2009. Pri tem je pomembnih več dejavnikov. Prvič, upad gospodarske rasti povzroča zmanjševanje davčnih prihodkov in povečevanje odhodkov za socialne prejemke (npr. nadomestila za brezposelnost). Drugič, Komisija se zaveda, da so v sedanjih izrednih gospodarskih razmerah proračunske politike pomembne, zato je novembra 2008 v evropskem načrtu za oživitev gospodarstva, ki ga je decembra potrdil Evropski svet, predlagala fiskalno spodbudo. Načrt podrobno pojasnjuje, da bi morala biti spodbuda pravočasna, ciljno usmerjena in začasna ter prilagojena vzdržnosti javnih financ posameznih držav članic in njihovemu konkurenčnemu položaju ter da bi se morala po izboljšanju gospodarskega položaja opustiti. Več držav je sprejelo tudi ukrepe za stabilizacijo finančnega sektorja, od katerih nekateri vplivajo na višino dolga ali pomenijo nevarnost večjega primanjkljaja in dolga v prihodnosti, čeprav bi se del stroškov državne podpore v prihodnosti lahko povrnil.

2. V skladu s Paktom za stabilnost in rast mora Komisija začeti postopek v zvezi s čezmernim primanjkljajem, če primanjkljaj države članice preseže referenčno vrednost 3 % BDP. Namen sprememb Pakta za stabilnost in rast, uvedenih leta 2005, je bil zagotoviti, da se v vseh fazah postopka v zvezi s čezmernim primanjkljajem v celoti upošteva gospodarsko in proračunsko ozadje. Na ta način Pakt za stabilnost in rast zagotavlja okvir, ki podpira vladne politike za hitro ponovno vzpostavitev trdnega proračunskega stanja, pri tem pa upošteva gospodarske razmere in tako zagotavlja dolgoročno vzdržnost javnih financ.

PRAVNI OKVIR

3. Člen 126 Pogodbe o delovanju Evropske unije določa postopek v zvezi s čezmernim primanjkljajem. Nadalje je opredeljen v Uredbi Sveta (ES) št. 1467/97 o pospešitvi in razjasnitvi izvajanja postopka v zvezi s čezmernim primanjkljajem[1], ki je del Pakta za stabilnost in rast.

4. V skladu s členom 126(2) Pogodbe mora Komisija spremljati upoštevanje proračunske discipline na podlagi dveh meril: (a) ali razmerje med načrtovanim ali dejanskim javnofinančnim primanjkljajem in bruto domačim proizvodom (BDP) presega referenčno vrednost 3 % (razen če se ni to razmerje znatno in stalno zmanjševalo ter doseglo ravni blizu referenčne vrednosti oziroma če ni preseganje

[1] UL L 209, 2.8.1997, str. 6. V poročilu so upoštevane tudi „Specifikacije izvajanja Pakta za stabilnost in rast ter smernice za obliko in vsebino programov za stabilnost in konvergenčnih programov“, ki jih je 10. novembra 2009 potrdil Svet Ecofin in so na voljo na spletni strani: http://ec.europa.eu/economy_finance/sgp/legal_texts/index_en.htm.

referenčne vrednosti le izjemno in začasno, razmerje pa ostaja blizu referenčne vrednosti); ter (b) ali razmerje med javnim dolgom in BDP presega referenčno vrednost 60 % (razen če se razmerje ne znižuje zadosti in ne približuje dovolj hitro referenčni vrednosti).

5. V skladu s členom 126(3) Pogodbe mora Komisija pripraviti poročilo, če država članica ne izpolnjuje zahtev enega ali obeh navedenih meril. To poročilo mora upoštevati tudi, „ali javnofinančni primanjkljaj presega javne investicijske odhodke, in vse druge pomembne dejavnike, tudi srednjeročno gospodarsko in proračunsko stanje države članice“.

6. Komisija je 12. maja 2010 na podlagi podatkov, ki so jih aprila 2010 predložili danski organi[2], ter ob upoštevanju napovedi služb Komisije iz pomladi 2010 sprejela poročilo za Dansko v skladu s členom 126(3)[3].

7. Ekonomsko-finančni odbor je nato [27. maja 2010] v skladu s členom 126(4) Pogodbe pripravil mnenje o poročilu Komisije.

8. V skladu s členom 126(5) Pogodbe mora Komisija Svetu predložiti mnenje, če meni, da v državi članici obstaja čezmerni primanjkljaj ali bi do njega lahko prišlo. Komisija meni, da je treba pri ugotavljanju, ali obstaja čezmerni primanjkljaj ali tveganje zanj, upoštevati: (i) ugotovitve njenega poročila po členu 126(3) in (ii) mnenje Ekonomsko-finančnega odbora o navedenem poročilu. Na podlagi teh informacij je Komisija glede Danske ugotovila naslednje.

MNENJE GLEDE DANSKE

9. Po podatkih, ki so jih danski organi sporočili aprila 2010, naj bi javnofinančni primanjkljaj Danske v letu 2010 dosegel 5,4 % BDP in tako presegel referenčno vrednost 3 % BDP. Komisija v poročilu na podlagi člena 126(3) ugotavlja, da načrtovani primanjkljaj ni bil blizu referenčne vrednosti 3 % BDP, vendar bi načrtovano preseganje referenčne vrednosti lahko veljalo za izjemno v smislu Pogodbe ter Pakta za stabilnost in rast. Zlasti je to posledica resnega upada gospodarske rasti v smislu Pogodbe ter Pakta za stabilnost in rast. Po napovedi služb Komisije iz pomladi 2010 naj bi se realni BDP na Danskem v letu 2010 popravil na 1,6 % po velikem zmanjšanju za 4,9 % v letu 2009. Primanjkljaj v letu 2010 je posledica upada gospodarske rasti in ukrepov spodbujanja, ki so jih danski organi sprejeli v skladu z evropskim načrtom za oživitev gospodarstva. Vendar ni mogoče oceniti, da je načrtovano preseganje referenčne vrednosti začasno. Na podlagi napovedi služb Komisije iz pomladi 2010 bi primanjkljaj v letu 2011 dosegel približno 4,9 % BDP, če se politika ne bo spremenila[4]. Merilo glede primanjkljaja, določeno v Pogodbi, ni izpolnjeno.

---

[2] V skladu z Uredbo Sveta (ES) št. 479/2009 morajo države članice dvakrat letno poročati Komisiji o višini svojega načrtovanega in dejanskega javnofinančnega primanjkljaja in javnega dolga. Najnovejše obvestilo Danske je na voljo na spletni strani: http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/government_finance_statistics/excessive_deficit/edp_notification_tables.

[3] Vsi dokumenti za Dansko, povezani s postopkom v zvezi s čezmernim primanjkljajem, so na voljo na spletni strani: http://ec.europa.eu/economy_finance/sgp/deficit/countries/index_en.htm.

[4] Pri napovedi ob nespremenjeni politiki se upošteva (delni) umik izrednih ukrepov, povezanih s krizo.

10. Po podatkih, ki so jih danski organi sporočili aprila 2010, znaša bruto javni dolg v letu 2010 45,1 % BDP. Napoved služb Komisije iz pomladi 2010 predvideva, da se bo delež dolga v obdobju 2010–2011 povečal s 46 % na 49,5 % BDP, pri čemer bo še vedno nižji od referenčne vrednosti 60 % BDP. Merilo glede dolga, določeno v Pogodbi, je izpolnjeno.

11. V skladu z določbami Pogodbe ter Pakta za stabilnost in rast je Komisija v svojem poročilu analizirala tudi „pomembne dejavnike“. V skladu s Paktom za stabilnost in rast se ti dejavniki v fazah, ki vodijo do odločitve o obstoju čezmernega primanjkljaja, lahko upoštevajo le, če primanjkljaj izpolnjuje dvojni pogoj, da ostaja blizu referenčne vrednosti in da je referenčna vrednost presežena začasno. V primeru Danske dvojni pogoj ni izpolnjen. Tudi če pomembne dejavnike v tem primeru obravnavamo neodvisno od dvojnega pogoja, se zdijo sorazmerno ugodni.

12. Mnenje Ekonomsko-finančnega odbora v skladu s členom 126(4) Pogodbe je skladno z oceno poročila Komisije po členu 126(3).

SKLEP

Komisija je na podlagi spremljanja proračunskega položaja na Danskem in zlasti preverjanja skladnosti z merilom iz člena 126(2) pripravila poročilo v skladu s členom 126(3) Pogodbe. Komisija na podlagi svojega poročila in mnenja Ekonomsko-finančnega odbora meni, da na Danskem obstaja čezmerni primanjkljaj.